

Δακοκτονία και Ελαιοκομικός τομέας στην Χαλκιδική

Δρ Τερτιβανίδης Κωνσταντίνος

**Διευθυντής της Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας &
Κτηνιατρικής Χαλκιδικής**

**Επικεφαλής της εθνικής ομάδας οργανοληπτικής
αξιολόγησης της επιτραπέζιας ελιάς**

Επιτραπέζια ελιά & Ελαιόλαδο

ΠΟΠ «Πράσινες ελιές Χαλκιδικής»

ΠΟΠ «Αγουρέλαιο Χαλκιδικής»

ΠΟΠ «Ελαιόλαδο Γαλανό Μεταγγιτσίου»

Μεγάλες καλλιέργειες

Σκληρό Σιτάρι, Μαλακό Σιτάρι, Αραβόσιτος,
Κριθάρι, Βρώμη

Ενεργειακά (Ηλίανθος, ελαιοκράμβη)

Ψυχανθή (ζωοτροφές & όσπρια)

Οίνοι - Αλκοολούχα

ελληνικές ποικιλίες (Λημνιό, Ροδίτη, Αθήρι, Ασύρτικο) & ξένες κυρίως
Γαλλικές

ιδανικές κλιματολογικές συνθήκες (ξηροθερμικό κλίμα)

ο μεγαλύτερος αμπελώνας Ελλάδας με 4.750 στρέμματα

οι παραδοσιακοί αμπελώνες του Αγίου Όρους

ΠΓΕ Μακεδονίας, Χαλκιδικής, Σιθωνίας και Αγίου Όρους

ΠΟΠ Πλαγιές Μελίτων

Τσίπουρο με ή χωρίς γλυκάνισο

ΠΓΕ Μοντουβίνα

Αμπελόφυλλα & Άλλα προϊόντα αμπέλου

Αμπελόφυλλα

Ντολμαδάκια

τουρσί με αμπελοκορφές

πετιμέζι από σταφύλι

Μέλι

Με 6.500 μελισσοκόμους (32% του συνόλου της χώρας)

2.000 τόνους/έτος

Ο Αριστοτέλης πριν από 2.300 χρόνια εκθείασε το μέλι και τις ωφέλειές του στον άνθρωπο με το επιχείρημα ότι το μέλι παρατείνει τη ζωή.

πυκνόμελο, ανθόμελο, δασόμελο, ελατόμελο, καστανόμελο, σουσουρόμελο

Οπωροκηπευτικά

επιτραπέζια σταφύλια

βερίκοκα

κηπευτικά

Ζωική Παραγωγή

Σημαντικό αριθμό αιγοπροβάτων

Κρεατοπαραγωγή (αιγοπρόβατα, χοιρινά, όρνιθες)

Φέτα

Κατσικίσιο παραδοσιακό τυρί Χαλκιδικής

Αλιεύματα - Οστρακοειδή

αλιευτικός στόλος πάνω από 700 σκάφη

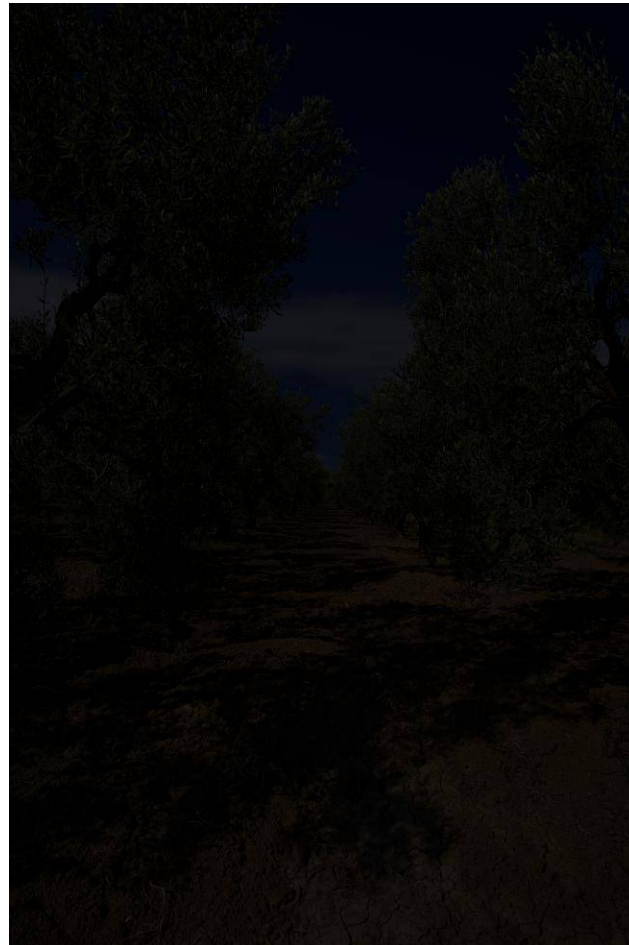
ιχθυοτροφικές μονάδες και μονάδες
εκτροφής μυδιών

μονάδα εκτροφής χελιών

μεταποίηση των αλιευμάτων

Ελιά & Ελαιόλαδο

Ο δεσμός της ελιάς με τη Χαλκιδική ξεκίνησε στα βάθη των αιώνων

αποδείξεις για την ελαιοκαλλιέργεια στους

- Ελληνιστικούς χρόνους**
- Ρωμαϊκούς χρόνους (ελαιόμυλοι)**
- Παλαιοχριστιανικούς χρόνους**

Ο δεσμός της ελιάς με τη Χαλκιδική ξεκίνησε στα βάθη των αιώνων

- 2^ο πΧ αιώνα αναφέρεται η ύπαρξη «Τζιμηλαρείων»
- Αγιορείτικα αρχεία μας δίνουν στοιχεία για την καλλιέργεια της ελιάς μετά το 10^ο μΧ αιώνα.
- 1415 αναφορές για ελαιώνες στη Χαλκιδική
- Μέσα του 19ου αιώνα συστηματική ενασχόληση με την ελαιοκομία
- 1887 ο μεγάλος ελαιώνας της Πορταριάς έκτασης 5.000 στρ. με 32.000 ελαιόδενδρα

Η ελαιοκαλλιέργεια στην Χαλκιδική σήμερα

22.000 εκμεταλλεύσεις περί τους 60.000 κατοίκους

Συνολικά το 80% του πληθυσμού της Χαλκιδικής ασχολείται με την καλλιέργεια, την μεταποίηση, την εμπορία και γενικά οτιδήποτε έχει σχέση με την ελιά

Η ελαιοκαλλιέργεια στην Χαλκιδική σήμερα

**Έκταση 360.000 στρ. με >6 εκατ. δένδρα
1/3 της καλλιεργούμενης έκτασης του Νομού**

**135.000 στρ. για ελαιοποίηση
Μέση ετήσια παραγωγή 7.000 tn**

**225.000 στρ. για επιτραπέζια (πράσινη ελιά)
Μέση ετήσια παραγωγή 80 -120.000 tn**

Τιμές παραγωγού επιτραπέζιας: 1.00 – 1.20 €/kg

Κόστος παραγωγής επιτραπέζιας: 0.8 – 1.0 €/kg

Η ελαιοκαλλιέργεια στην Χαλκιδική σήμερα

Στη Χαλκιδική παράγεται περίπου το 55% της συνολικής ποσότητας επιτραπέζιας της Ελλάδας (συμπεριλαμβανομένων όλων των ποικιλιών Καλαμών, Κονσερβοελιά κ.ά.)

Περίπου το 90% της παραγωγής επιτραπέζιας ελιάς Χαλκιδικής εξάγεται σε όλο τον Κόσμο (ΕΕ και Τρίτες Χώρες)

Οι επιτραπέζιες ελιές είναι το 2^ο σημαντικότερο εξαγωγίμο αγροτικό προϊόν με αξία εξαγωγών **577 εκατ. €** για το έτος 2014.

Η ελαιοκαλλιέργεια στην Χαλκιδική σήμερα

Οι επικρατούσες-γηγενείς ποικιλίες:

- **Χονδροελιά Χαλκιδικής**
- **Χαλκιδικής**
- **Στρογγυλολιά (γαλανή, πρασινολιά)**

Ποικιλίες «Χονδροελιά Χαλκιδικής» και «Χαλκιδικής»

- Καλλιεργούνται στη νότιο Χαλκιδική
- 90% της καλλιεργούμενης ελαιοκομικής έκτασης
- το 75% της οποίας είναι αρδευόμενη
- διπλής κατεύθυνσης
(περιεκτικότητα σε λάδι 14-20%)
- παραγωγή επιτραπέζιων κυρίως πράσινων ελιών

Ποικιλίες «Χονδροελιά Χαλκιδικής» και «Χαλκιδικής»

- Διαφέρουν μεταξύ τους ως προς ορισμένα φυσιολογικά και μορφολογικά χαρακτηριστικά
- Αποδίδουν όμως ομοιογενές προϊόν
- Λόγω μικρών διαφορών συγκομίζονται ενιαία

ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

αποστάσεις μεταξύ των δένδρων:

6 X 6,5 μ

6,5 X 6,5 μ

6,5 X 7,0 μ

- **Η μεγαλύτερη έκταση των ελαιώνων επιτραπέζιας ελιάς αρδεύεται με σταγόνες και η μικρότερη με σπρέϋ (μπεκ)**
- **Η εφαρμοζόμενη ποσότητα νερού είναι 400 - 500 m³/στρέμμα**

Γραμμικοί ελαιώνες ποικιλίας Χονδροελιά Χαλκιδικής

Άρδευση με σταγόνες

Άρδευση με σπρέι

Ποικιλίες «Χονδροελιά Χαλκιδικής» και «Χαλκιδικής»

Για να αντιμετωπισθεί η παρηνιαυτοφορία και να εξασφαλισθούν μεγάλου μεγέθους και υψηλής ποιότητας καρποί εφαρμόζονται συστηματικά χειμερινά και θερινά κλαδέματα και βλαστολογήματα

Σχήμα κόμης σφαιρικό

Μέση ετήσια στρεμματική απόδοση από 900 έως
1000 kg

Ποικιλίες «Χονδροελιά Χαλκιδικής» και «Χαλκιδικής»

Λίπανση ανά δένδρο

- 1 μονάδα αζώτου ανά έτος
- 0,25 μονάδες φωσφόρου ανά έτος
- 0,5-1 μονάδα καλίου ανά διετία

Συστήματα παραγωγής ποιοτικών προϊόντων (Βιολογική Γεωργία-Ολοκληρωμένη Διαχείριση),
Καλύπτουν έκταση μεγαλύτερη των 60.000 στρ.

Ποικιλίες «Χονδροελιά Χαλκιδικής» και «Χαλκιδικής»

**Συγκομιδή πράσινης ελιάς από
15 Σεπτεμβρίου μέχρι 10-15 Οκτωβρίου**

- **Συγκομιδή καρπών με τα χέρια σε σκάλες**
- **Τοποθετούνται σε πλαστικά κιβώτια**
- **Απομακρύνονται ξένες ύλες**
- **Χωρίζονται κατά μέγεθος**
- **Μεταφορά στις μονάδες επεξεργασίας ή στους τόπους παραλαβής**

Ποικιλίες «Χονδροελιά Χαλκιδικής» και «Χαλκιδικής»

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΡΑΣΙΝΩΝ ΕΛΙΩΝ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

**Καρπός με μεγάλο μέγεθος, βάρος που φθάνει
τα 15 g ή 60-70 τεμάχια ανά kg**

**Η αναλογία σάρκα προς πυρήνα φθάνει το
10 προς 1**

Σύνθεση των καρπών

Πλούσιοι σε ασβέστιο (94mg/100g)

Σίδηρο (50mg/100g)

Ω-3 λιπαρά οξέα (1,4% του ελαίου)

Σχετικά χαμηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά

Προϊόντα των ποικιλιών «Χαλκιδικής» και «Χονδροελιά Χαλκιδικής» με εμπορικό ενδιαφέρον

Πράσινες Ελιές
Ολόκληρες ελιές

Πράσινες Ελιές
Εκπυρηνωμένες

Προϊόντα των ποικιλιών «Χαλκιδικής» και «Χονδροελιά Χαλκιδικής» με εμπορικό ενδιαφέρον

**Πράσινες Ελιές
Εκπυρηνωμένες γεμιστές**
(αμύγδαλο, πιπεριά, σκόρδο κ.ά.)

**Πράσινες Ελιές
Τσακιστές ελιές**

Προϊόντα των ποικιλιών «Χαλκιδικής» και «Χονδροελιά Χαλκιδικής» με εμπορικό ενδιαφέρον

Πράσινες Ελιές
Ροδέλες

Πάστα από πράσινες ελιές
(άλεση ελιών και προσθήκη εξαιρετικά
παρθένου ελαιόλαδου ως 7%)

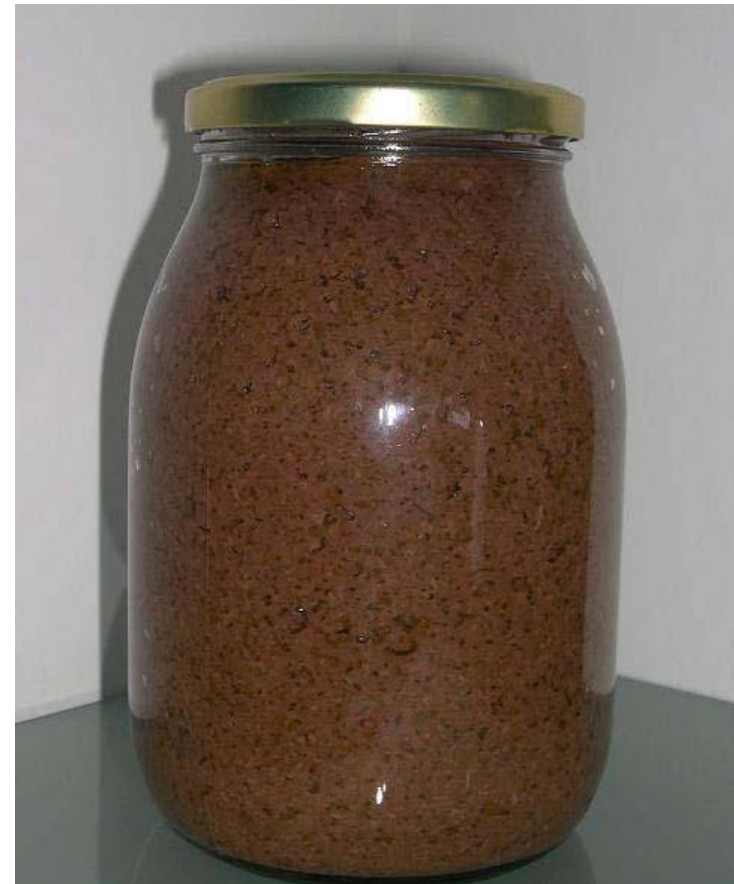

Προϊόντα των ποικιλιών «Χαλκιδικής» και «Χονδροελιά Χαλκιδικής» με εμπορικό ενδιαφέρον

**Μαύρες ελιές
«Σταφιδάτες Ελιές Χαλκιδικής»**

Πάστα από μαύρη ελιά
Άλεση μαύρων ελιών και προσθήκη
εξαιρετικά παρθένου ελαιόλαδου

Προϊόντα των ποικιλιών «Χαλκιδικής» και «Χονδροελιά Χαλκιδικής» με εμπορικό ενδιαφέρον

Αγουρέλαιο

Ελαιοποίηση των πράσινων ελιών
(κυρίως μεγέθη άνω των 200
τεμαχίων/ kg)

Π.Ο.Π.

Πλούσιο σε πολυφαινόλες
Ισχυρισμούς υγείας

Ελαιόλαδο

ΠΟΙΚΙΛΙΑ «ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΛΙΑ (ΓΑΛΑΝΗ-ΠΡΑΣΙΝΟΛΙΑ)»

- **Καλλιεργείται επί αιώνες στη Χαλκιδική,
(Δήμο Σιθωνίας)**
- **Έκταση 16.000 στρ., 316.000 ελαιόλενδρα**
- **Μικρότερες απαιτήσεις σε νερό σε σχέση
με τις προηγούμενες ποικιλίες**
- **Ανθεκτική σε μυκητολογικές ασθένειες
(κυκλοκόνιο)**

ΠΟΙΚΙΛΙΑ «ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΛΙΑ»

- **Διπλής κατεύθυνσης**
- **Ενδιαφέρον για παραγωγή λαδιού**
- **Ετήσια παραγωγή ξεπερνά τους 1.500 τον.**
- **Εξαιρετική ποιότητά του το κάνει περιζήτητο**
- **Περιεκτικότητα των καρπών σε λάδι από 16-21% .**

ΠΟΙΚΙΛΙΑ «ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΛΙΑ»

**Έχει αναγνωρισθεί ΠΟΠ το λάδι της
ποικιλίας αυτής**

Μεταποίηση στον ελαιοκομικό τομέα

>80 Μεταποιητικές Μονάδες Ελιάς

Μεταποίηση εκτός των ορίων του νομού τόσο εντός όσο και εκτός Ελλάδας

40 Ελαιοτριβεία

9 μονάδες τυποποίησης ελαιολάδου

Προκλήσεις

A. Στην Καλλιέργεια

1. Ασθένειες , 2. Λειψυδρία και 3. Έργα υποδομής

B. Στην Μεταποίηση

1. Διάθεση λυμάτων, 2. Υγιεινή και Ασφάλεια του προϊόντος, 3. Ποιότητα

B. Στην Εμπορία

1. Χαμηλές τιμές διάθεσης της πράσινης ελιάς και του ελαιολάδου από πλευράς παραγωγού.
2. Αδυναμία διαπραγμάτευση τιμών από τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις της Χαλκιδικής
3. Στρεβλός τρόπος συναλλαγής εμπόρων και Παραγωγών
4. Εξαγωγή μη τυποποιημένης ελιάς
5. Ισχυρός διεθνής ανταγωνισμός τόσο από χώρες με παράδοση στην ελαιοκομία όσο και από νέες

Βερτισιλίωση Ελιάς

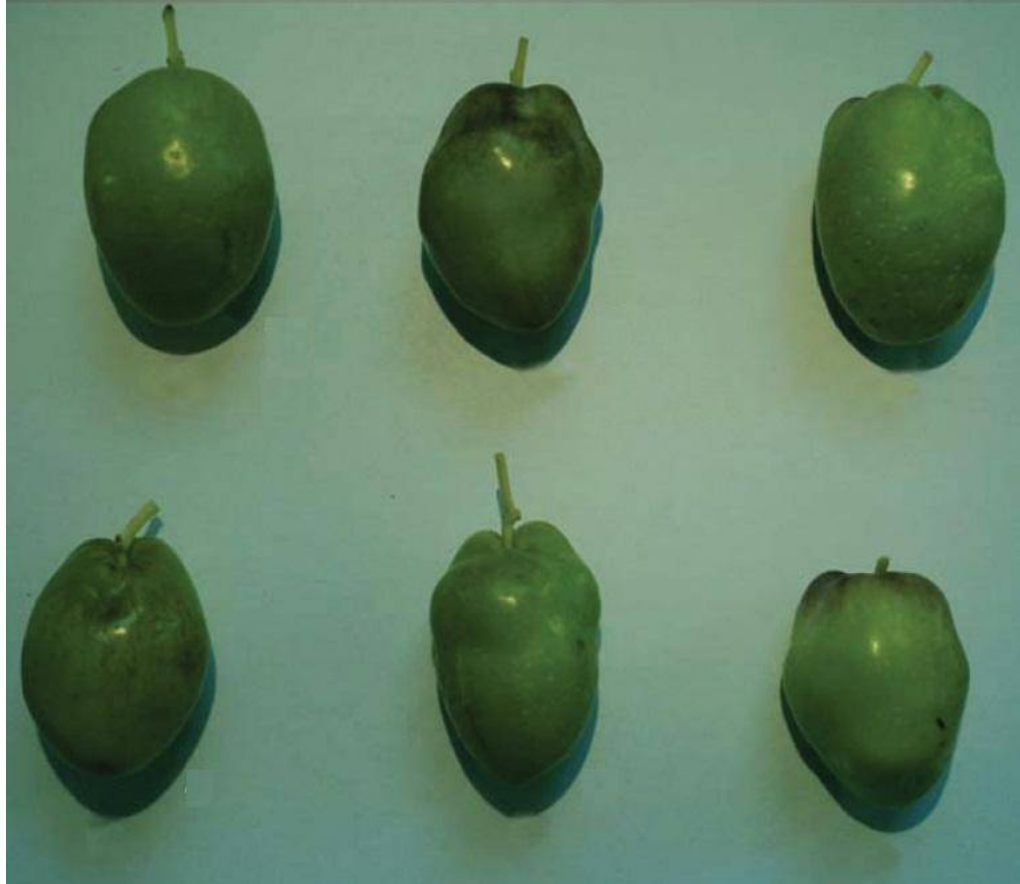
20% προσβεβλημένα δένδρα με
εμφανή συμπτώματα,
40% - 60% μείωση παραγωγής

20% προσβεβλημένα δένδρα με
άδηλα συμπτώματα,
4% - 8% μείωση παραγωγής

**Πιθανότητα απώλειας του 40% του
φυτικού κεφαλαίου σε ορίζοντα 6
ετίας!!!**

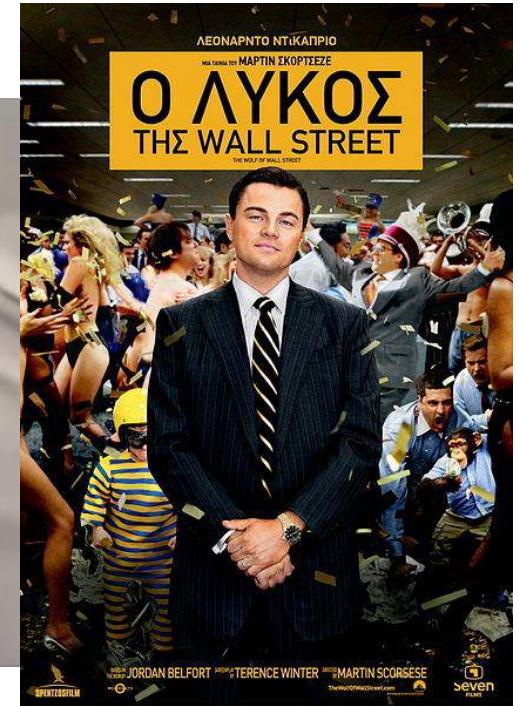
Παραμορφωτικό άκαρι της ελιάς

Σημαντικό πρόβλημα το οποίο υποβαθμίζει ποιοτικά τον καρπό.

Εγκεκριμένα φάρμακα

**Όταν το Χόλυγουντ
δοκίμασε ελιές
Χαλκιδικής**

Πάνελ οργανοληπτικής αξιολόγησης επιτραπέζιας ελιάς

**GREEK
OLIVE
TASTE
PANEL**

Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ
ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΩΝ • ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΩΝ
ΕΞΑΙΩΓΕΩΝ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΩΝ ΕΛΙΩΝ

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
AGRICULTURAL UNIVERSITY OF ATHENS

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ "ΔΗΜΗΤΡΑ"

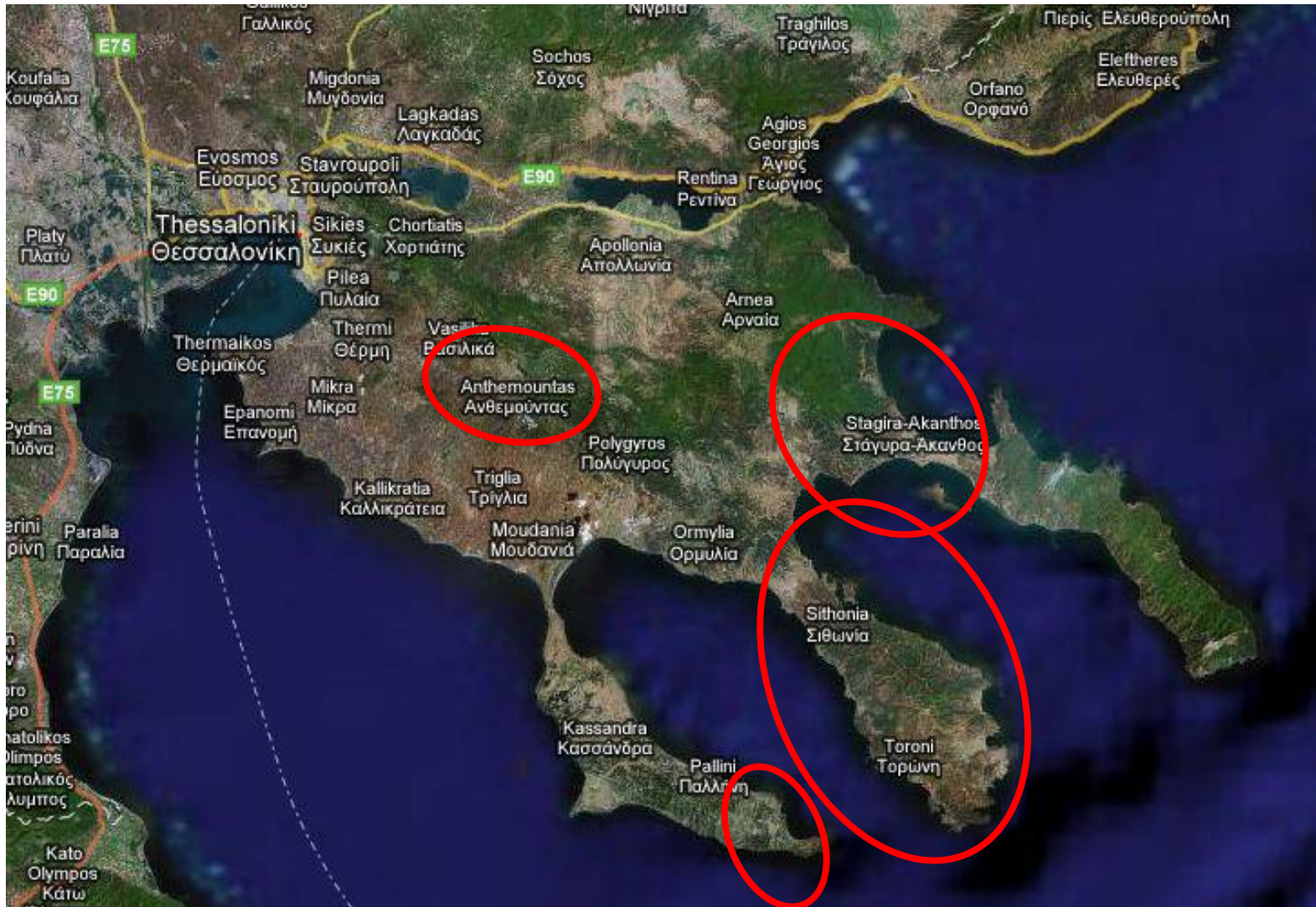

Perrotis College
Κέντρο Ελιάς Krinos

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δακρυτονία στη Χαλκιδική

Δακοικτονία σημαντιό κόστος για τις επιτραπέζιες ελιές

---

50 στρ επιτραπέζια ελιά

50.000 χλγ παραγωγή

Τιμή 1€/χλγ σύνολο 50.000€

Εισφορά 1.000€

Ελαιοποιήσιμες ελιές

---

50 στρ ελαιοποιήσιμη ελιά

5.000 χλγ παραγωγή

Εισφορά 150€

Πρόταση

Αναγωγή της ποσότητας επιτραπέζιας ελιάς σε λάδι και μετά να γίνεται ο υπολογισμός της εισφοράς

Εφαρμογή τεχνολογίας GPS

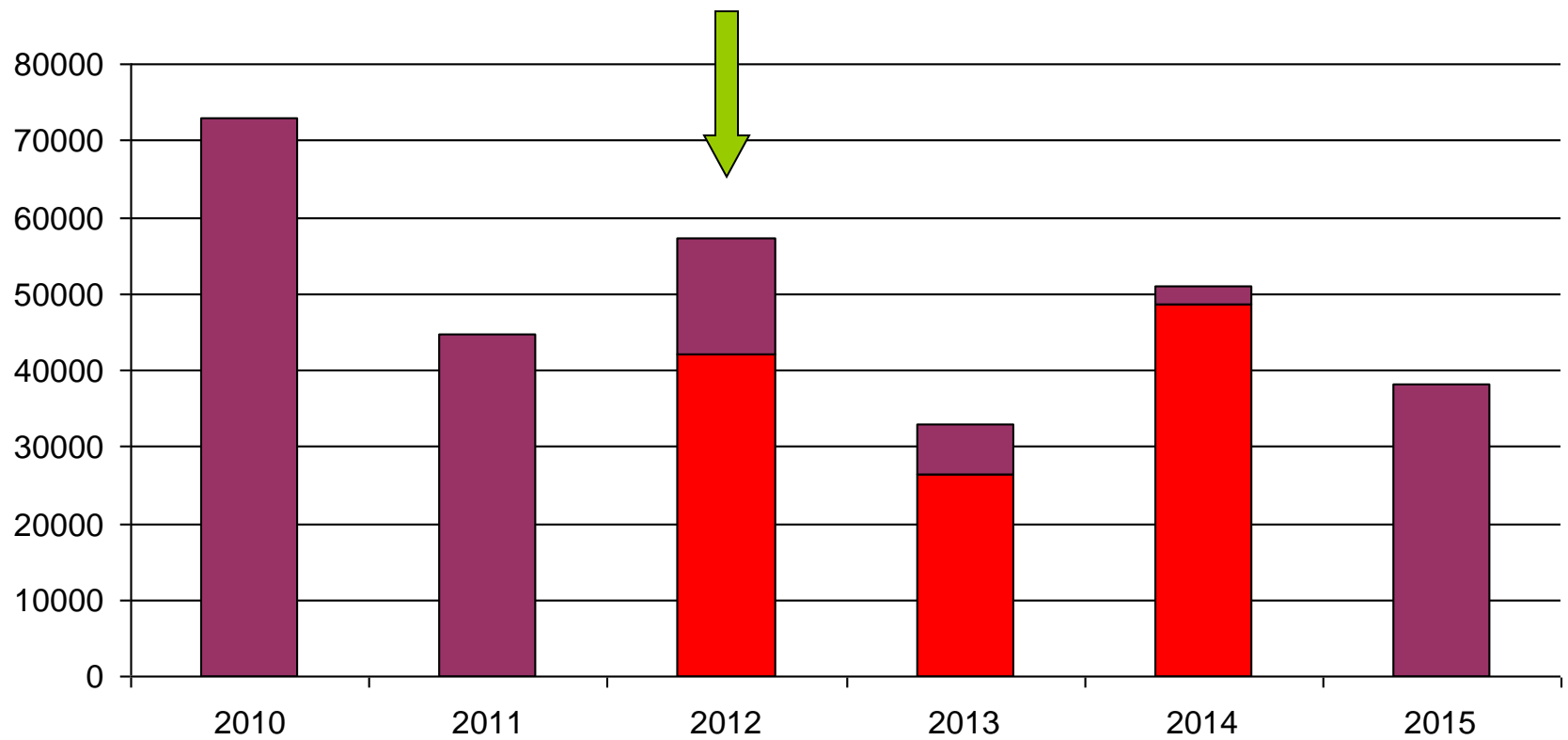
Έναρξη 2013

26.000 στρ

Παρακολούθηση ψεκασμών

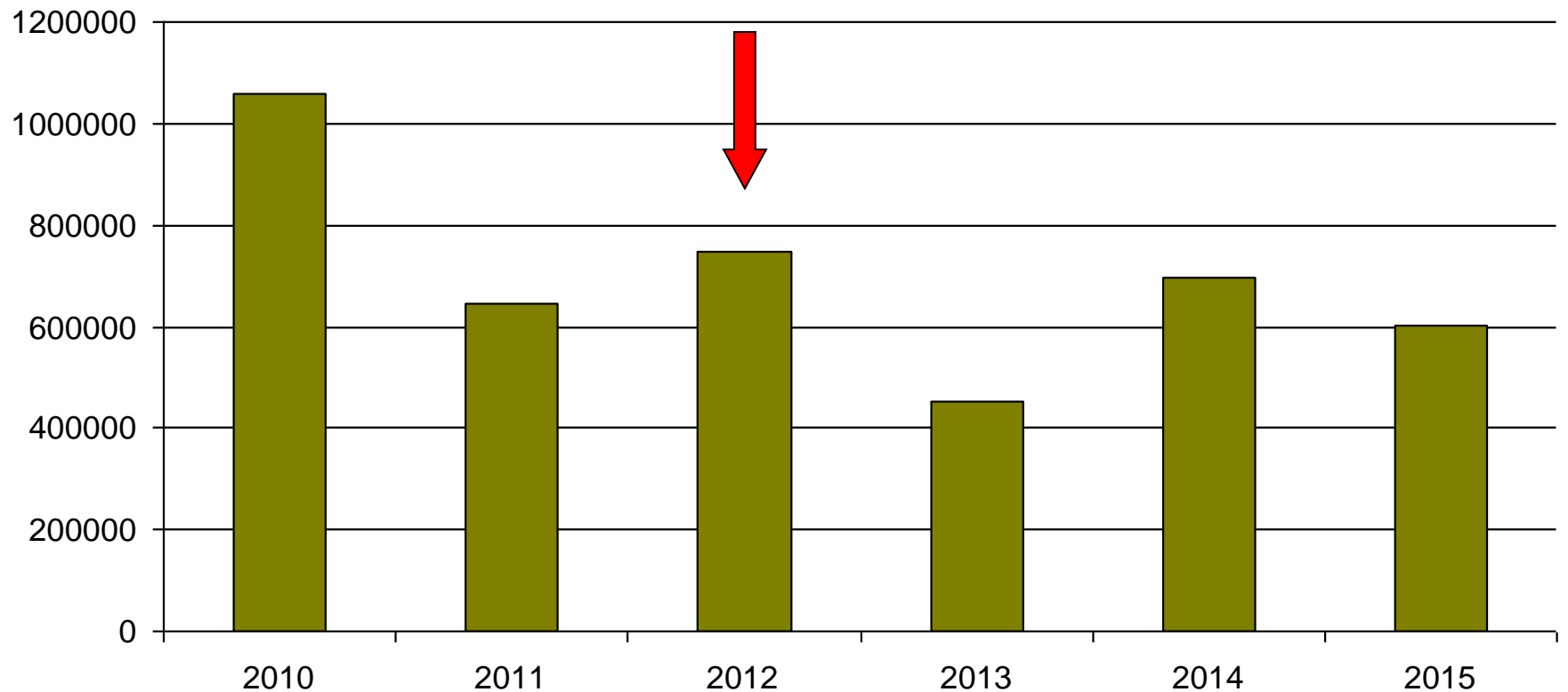
Δαμοτονία ειτάσεις

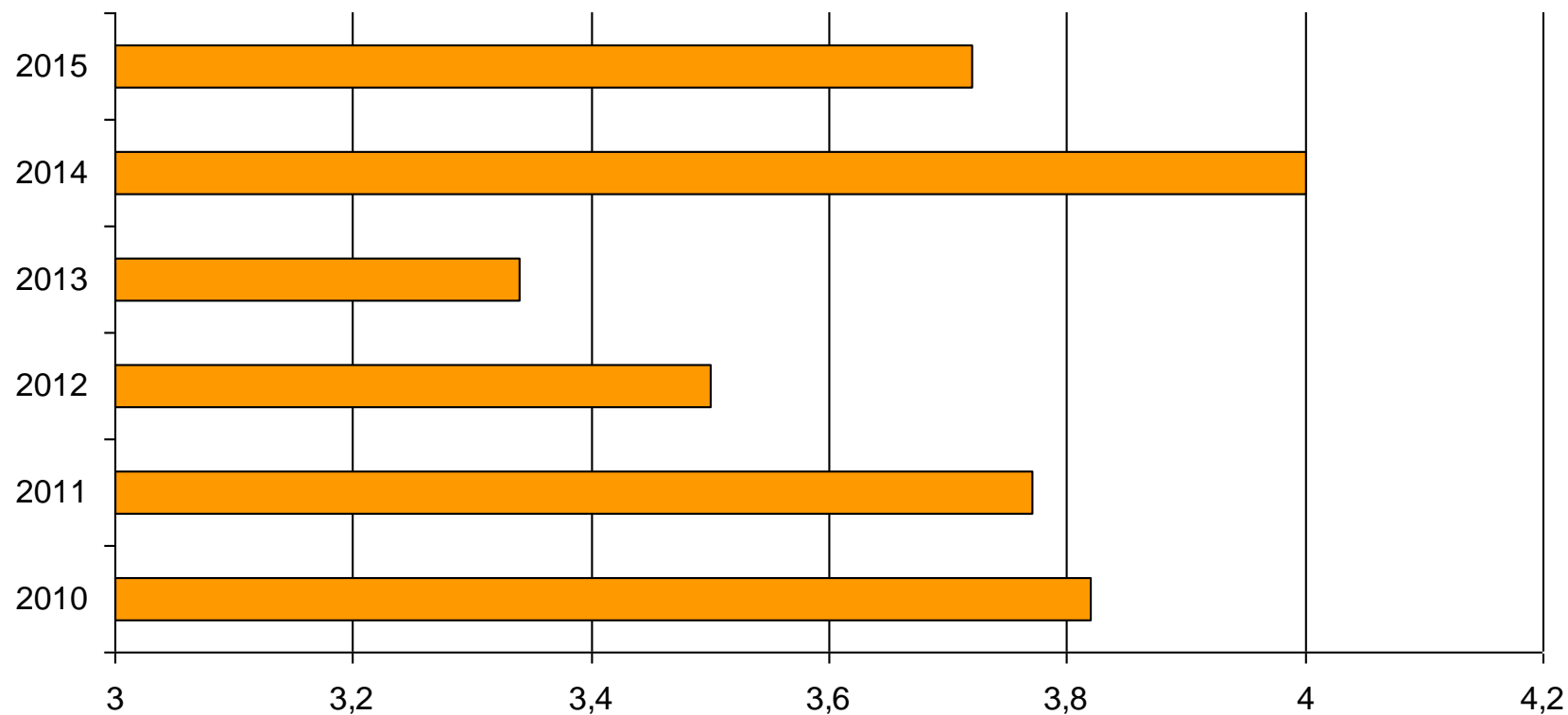
Δαμοκτονία ελαιόδεντρα

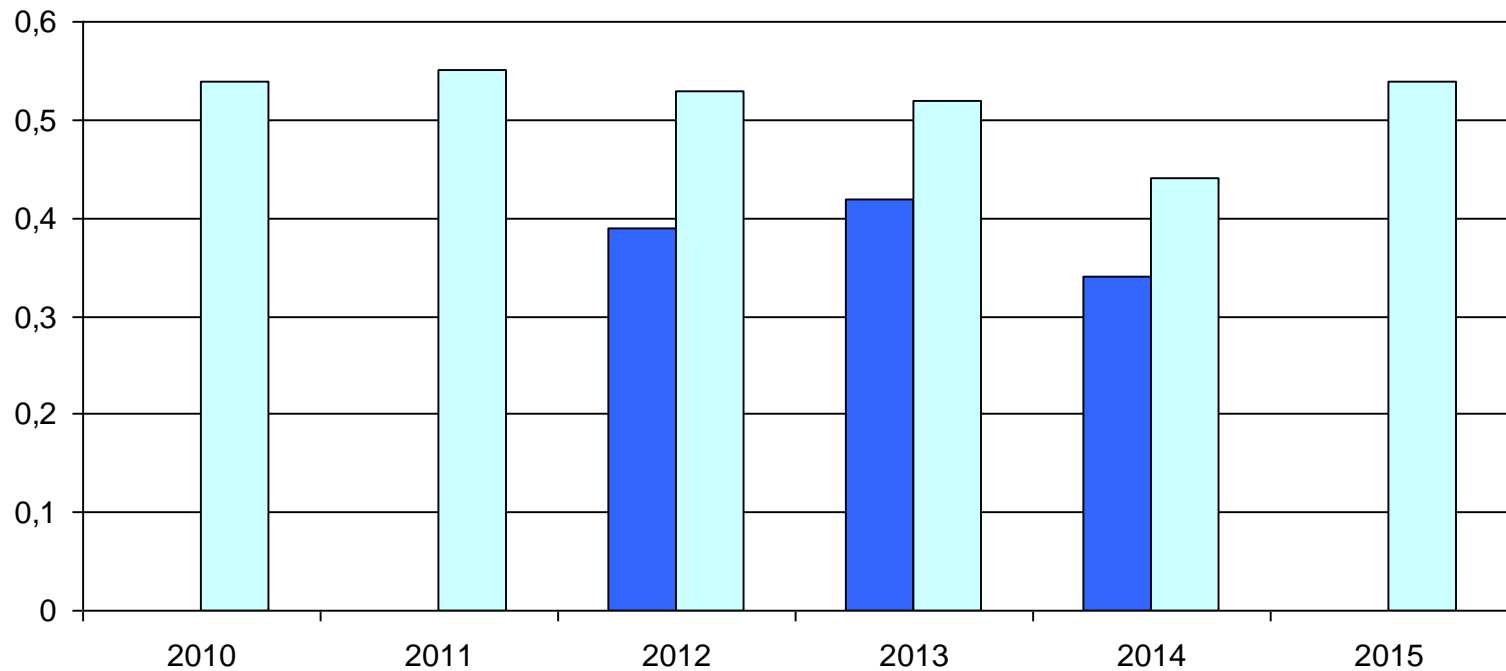
Δαμοκτονία αριθμός ψευδασμών

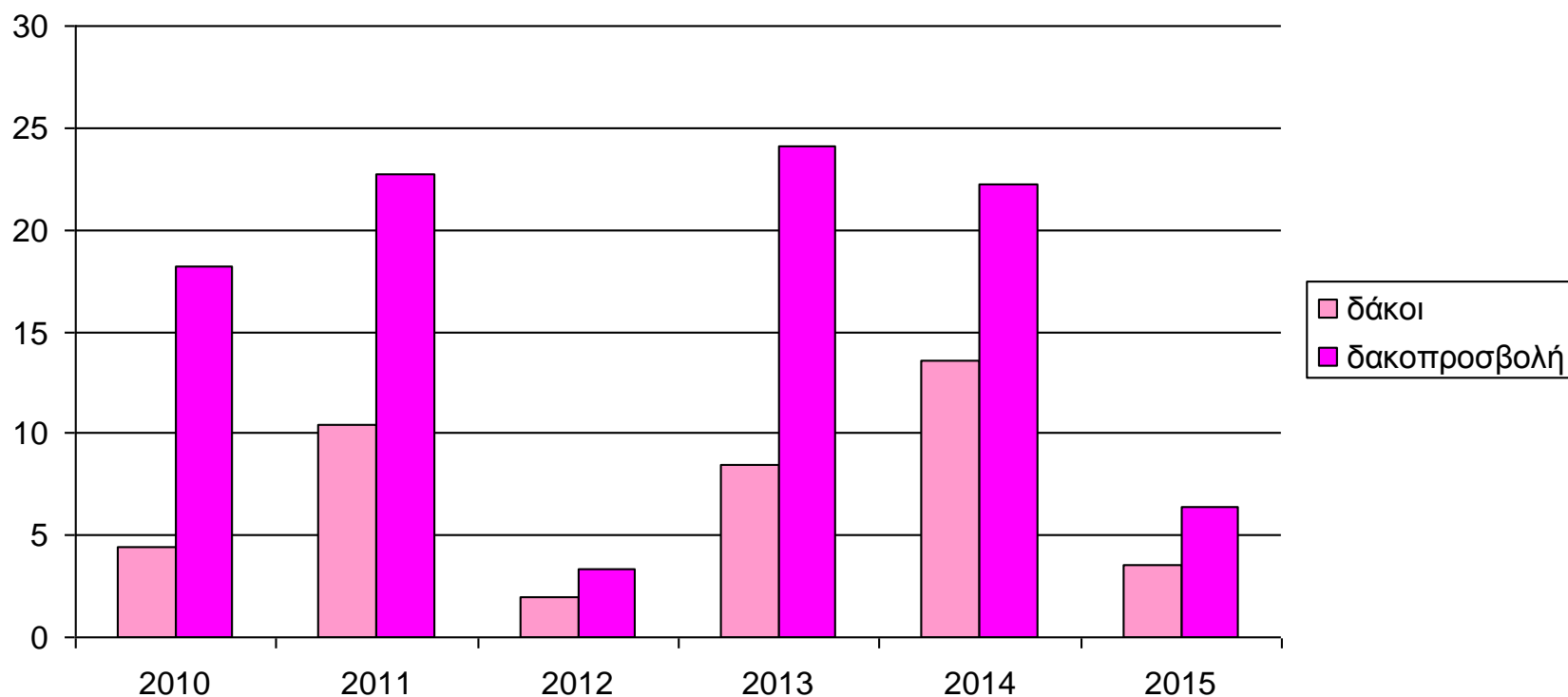
Δαμοσιονμία κόστος/δέντρο

Δαμοσιονομία μ.ο. δάκων & προβολής

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!!!
